



W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·



BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

WYDAWCA: WŁADYSŁAW WILKOWSKI, REDAKTOR: JÓZEF WILKOWSKI, ADRES: CZĘSTOCHOWA, UL. PANNY MARIJ NR. 23

Ceny prenumeraty:

mięsiącownie 5 mk. z odroczeniem do domu 450 fen odroczenia kwartalnie 95 mk. Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Kłopotów nadrukowych redakcja nie wzięwa

Ceny ogłoszeń:

na wiersz poltowy jednoszpaltowy na 1 kol. 2mk.100 fenigów, na II i III kol. 1 mk. 40 fen. na IV kol. 75 fenigów Ogłoszenia drobne po 20 fenigów; za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Marij Nr. 23 Telefon Nr. 34. Strzyżka pocztowa 36 23

Ogłoszenia do „Gonia Czestochowskiego” pochodzące wprost od firm i biur ogłoszeniowych w Warszawie załatwia wyłącznie Centralna Administracja Ogłoszeń Polskiej Prasy Prowincjonalnej Warszawa ul. Zgoda № 1.

Nasze obowiązki.

Niewola długotrwała pozostawia nam w spadku między innymi, niezdrowy stosunek do państwa, mylny pogląd na ten stosunek. Jest nim jakies bliżej nieuzasadnione przeświadczenie, że należy brać jak najwięcej od rządu, bez poczucia skrupułów w odmówieniu państwu należnych mu danin.

Pogląd ten mógł być uważany za naturalny, gdy chodziło o rządy zaborcze, nie może jednak być stosowany we własnym narodowym państwie. Jedną z podstawowych zasad istnienia i rozwoju świetnego państw nowoczesnych, demokratycznych — jest ta społeczna myśl, że państwo, które ma dać swym obywatelom jak najwięcej dobrodziejstw zbiorowego życia, nakła na nich także obowiązki. Państwo nie może istnieć i nie istnieje poza społecznością. Nie jest ono jakimś tworem, bezdennie bogatym, z którego mógłby każdy brać, jakby sądząc, iż w ten sposób ogół się wzbogaci. Tymczasem nie mylniejszego. Państwo to zespół obywateli. Tyle ma państwo, co obywatele, i odwrotnie.

Państwo, według głosnych dziś hasel, ma dać nam dobrodziejstwa reformy społecznej, bezpieczeństwo i t. p. To wszystko jednak bardzo wiele kosztuje. Dać potrzebne pieniądze musi obywatel. Im więcej kto żąda od państwa, tem więcej powinien rozumieć wymagania państwa od obywateli. Nie może się rozpanoszyć na nowo hasło jakie było pospolitie wśród szlachty za Sasów: „Rzeczpospolita jest na to, aby dawała”. Dziś nie możemy pozwolić, by w tej przyrawe szlachcie zamienić warstwy ludowe. Czas wielki bód tym względem na trwogę. Sejm chłop ski zdradza już wskazaną przyrawę.

To też wyciąga do niego ręce nie tył ko grupy osób, instytucje, ale nawet ka te klasy społeczne i mówią: „daj”, nie licząc się z tem, że młode państwo nie może zaspokoić wszystkich żądań nie myśląc także o tem, że ktoś musi zapłacić za wszystko z procentem. Tym „ktośiem”, to my obywatele, my, lub nasi potomkowie.

Trwa wojna i wciąż organizować trzeba armie. Dadzą one bezpieczeństwo nasze, możność rozwijania dóbr narodowych, to też skąpić grosza na te cele nie możemy.

Nie zwracają na to uwagi różne zwiazki i grupy i mobilizują zastępy bezrobotnych urzędników, robotników chłopów (reforma rolna, wymagająca miliardów) przeciw temu państwu, że dając od niego dla nich coraz to większych uposażeń. W niektórych kołach ludności wprost otwarcie głosi się zdanie, że Polska jest od tego, że dla tego czekaliśmy Polski, aby nam było do brze. Taki płytki pogląd ma zwolenników i wśród swiatlych obywateli, jak się to okazało przy nominacji dr. Bilińskiego na ministra skarbu.

Zdaje się, że ten fałszywy pogląd, że od państwa należy jak najwięcej brać, a możliwie nie mu nie dać, jest poniekąd przyczyną licznych nadużyć wśród urzędników państwa i zbrodniczego szafowania państwowym majątkiem.

Jest obowiązkiem obywatelskiem tępic ów błędny pogląd, należy tłumaczyć, przekonywać, że Polska nie jest bogatą panią, od której można tylko brać. Spełni ona nasze marzenia i okłsy się nas dobrodziejstwami, lecz musimy ją podźwignąć i utwierdzić. A to wymaga środków materialnych od nas.

Powstanie na Górnym Śląsku.

Zaczęte walki. Oświęcim. Powstańcy zajęli miejscowość Wolę naprzeciw Oświęcimia, jednak z powodu przewagi Niemców musieli ustąpić. Polacy mieli jednego poległego. Niemcy pięciu. Zaczęte walki toczą się na odcinku Góra Miedzna i Pieszyzna. Miejsowości te są w rękach polskich. Na tym od cinku powstanie ustatkowanie się naprzód, a powstańcy zwycięsko prą na przód. Na ogół w powiecie przeszły skim i rybnickim wzdłuż granicy galicyjsko śląskiej powstanie przy biera na sile i gwałtowność, pomimo, że Niemcy są lepiej uzbrojeni.

Atak Niemców. Sosnowiec. Wosoraż w nocy Niemcy usiatkowali most żelazny, łączący Mysiowice ze Szaszakową. Oddziały powstańców musiały się cofnąć pod naciśnięciem przesuwających się nieprzyjacielskich.

Walki w okolicach Katowic. Sosnowiec. W okolicy Katowic Niemcy rozporządzali czterema po łagami pancernymi i szesnastą flotą samochodów pancernych. Grenzschutz uruchomił dla celów wojskowych kolej Bytom—Katowice.

Patrol w Miłowicach. Sosnowiec. Do Miłowic pod Sosnowcem podesunął się patrol niemiecki, złożony z 3 ludzi. Oddział polski

poletki, który tam pełnił służbę, przywitał ich strzałami. Niemcy cofnęli się, zostawiając jednego zabitego.

Ujęcie szpiegów.

Schwytano w Sosnowcu czterech osobników, dwóch przebranych za hallerczyków w mundurach żołnier skich w czapkach dwórogowych, oraz dwie kobiety. Wosoraż aresztowano pięć osób podejrzanych o szpie gostwo. U jednej znaleziono przeszło 80 tysięcy marek u drugiej 85 tysięcy. Pieniądże przesłanozone były prawdopodobnie na agitację.

W rozmowach wobec szpiegostwa należy się mieć na ostrożność.

Ja się męczy ksiądz?

W Mikołowie ksiądz Sebrankowi urzędowo specjalnie tortury w domu o 2 godziny egzorcysty kapłan musi się meldować w policji.

Wojska polskie a G. Śląsk.

Berlin, 25 sierpnia. Z Paryża donosi Biuro Wolfa: Rada najwyższa rozstrzygnęła, że rząd niemiecki jest uprawniony do utrzymania porządku na G. Śląsku.

Wojska polskie mogłyby wtedy dopiero sprysnąć na G. Śląsk, gdyby Niemcy o to prosili.

Wojska francuskie na Górnym Śląsku.

Warszawa, 27 i 8. Wosoraż po południu otrzymano depeszę od marszałka Focha, że na Górny Śląsk wyruszył korpus okupacyjny francuski w sile 20,000 piechoty i 3,000 koni—kawalerji i artylerji.

Zarządzenia do okupacji Górnego Śląska.

Warszawa, 28 i 8. Minist. r. stwo spraw zagranicznych otrzymało wiadomość następującą:

Rada Wojczyza w Paryżu poleciła marszałkowi Fochowi

przyprowadzić korpus okupacyjny na Górny Śląsk.

Straty Niemców i powstańców.

Bytom, 27 i 8. Ze strony niemieckiej podają, że straty od chwili wybuchu powstania aż do ubiegłej soboty wynosiły w 68 pp. 4 zabitych i 19 rannych, a po stronie powstańców 91 jeńców, 101 rannych i 48 zabitych. Oddział Tilmana miał 8 zabitych i 8 rannych, a po stronie powstańców było 5 zabitych i 60 rannych.

Aresztowanie b. ministra Gdańsk 27 i 8. „Gazeta Gdańska” donosi, że w Krzyżu grenzschutz aresztował b. ministra Hacie.

Wszecchświatowy strajk polskich górników w obronie Śląska.

Warszawa. Górniczy polscy, amu szeni do uchodźstwa z Górnego Śląska, projektują wszecchświatowy strajk górników polskich na wypadek, jeżeli koalycja nie nakaze na czas Niemcom opuścić Górnego Śląska.

Wobec tego, że w granicach Niemiec jest 100,000 górników, zorganizowanych w polskich narodowych związkach, że ponadto w Karwin skiem, w Pensylwanji i w Australji pracuje drugie 100,000 górników polskich, wykonanie tej uchwały spowo dowałoby ruinę przemysłu wszecchświa towego.

Warszawa. „Gazeta Warszawska” donosi, że dnia 23 b. m. o godz. 3 po południu odeszła na rządy minist. stwa spraw zagranicznych w Warszawie następująca urzędowa nota:

Polska delegacja kongresowa podaje do wiadomości rady ministrów, że zwróciła się do rządów koalicji z wnioskiem o natychmiastowe objęcie administracji Górnego Śląska przez koalicję.

Nasz korespondent podaje zarasem ki prez. min. Paderewski—już w środę bieżącego tygodnia wyjeżdża do Paryża wobec naglącej potrzeby jego obecności tamże.

Zajście podczas wiece w Sosnowcu

Remanisci rozbrajają policję Jednym z przejawów ogólnego pochwie nienia ludności w Sosnowcu i tądzy odwrę tu się popelnienie gwałty przez przesetwo był asimprowiaczany w niedziele wiec na placu przed dworcem kolei w. w.

Oto o godz. 5 po poł. zebrał się obray mi tłum męzyszan i kobiet. Znaleźli się przygodni mówcy, którzy nawoływali do chwytności na broń i pojścia na pomoc katowanym i rozstrzelanym górnośląs ka m.

Kilku uchodźców przedstawiło, jak im to zobydano Polskę, straszac, że tu głód i rozruchy. A tymczasem — mówi jeden z nich — znaleźliśmy óród was serca i pomoc

materiałna. Nie jesteśmy głodni i da Bóg nie bedziemy. Nie wazycej jednak mówcy zdawali sobie sprawę z tego, że nie wazyt ko nadaje się do głoszenia publicznego, że są rzeczy, które mogą posłużyć za cenę materiałną dla szpiegów niemieckich.

To też polskie usłowa wiec rosziwać, jako nielegalny i nie mogący sprawie nie pomódz. Tym jednak był innego zdania, usiłując przeciwstawić się funkcjonar juszom służby bezpieczeństwa. Skorzystali z tego komunisty, którzy rucili się na policję i poturbowali przedstawicieli policji, usiłując policjantów rozbroić. Całe zajście skończyło się potłuczaniem. Tlum rosbiegi się

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Gen. Haller nie przyjął lot trów niemieckich.

Warszawa, 26 sierpnia. (2) „Kurjer Warszawski” podaje w uzupełnieniu powyższej wiadomości, że delegacja „Grenzschutz” składała się z dwu oficerów niemieckich, którzy między innymi sądali i posłuchania u gen. Hallera.

Po odmowie z jego strony swró cili się oni do gen. Goodyeara, który udzielił im pozwolenia, że nie mają prawa do prowadzenia jakiegokolwiek rokowań, gdyż w sprawie tej upelno moenzona jest jedynie komisja między sojuzniczo.

Zastrzeżenia sensatu amerykańskiego.

Paryż. Z Waszyngtonu donoszą, że senat amerykański szgadza się na ratyfikację traktatu pokoju tylko pod następującymi warunkami:

1) Każdy członek Ligi narodów ma prawo w dowolnej chwili i bez

usprawiedliwienia się wystąpić ze związku.

2) Dla ochrony swego obszaru i politycznej niezależności, wolno każdemu członkowi Ligi narodów podjąć stosowne kroki, lub wstrzymać się od wykonania zarządzeń, które w podobnym celu podejmująe inny członek Ligi związu narodów.

3) Wszelkie kwestje polityczne, tyjące się spraw wewnętrznych danego członka związku, iacnie z kwe atją imigracji i służby przybrzesnej, taryfy prawozosowej i kwestji handlowej podlegają jedynie i wyłącznie or zecznościowu danego członka związku narodów. Wogóle wszelkie kwestje wewnętrzne uznane przez danego członka związku za polityczne, a nie wyłącznie domowe, nie podpadają o rzeznośćowu rady związkowej.

4) Żadna kwestja objęta zasadą Monroe, nie może być przedmiotem wykroczenia czy wogóle rozważania jakiegokolwiek obcego ciała, rady, czy też sądu rozjemczego. (Niewątpliwie przeszedł Wilson

zawołać będzie zastrzeżenia powyższe, stanowią bowiem niezuszczone ogłoszenia celów, wytkniętych przez prezydenta Lidno narodów. Z naszej jednak strony zastrzeżenia sensu amerykańskiego mogą być przyjęte tylko przychylnia. P r a y p. R e d.)

Pokój z Niemcami.

Kopieniąga. Przedstawiciele rady rosyjskiej w Paryżu stwierdzili, że wobec tego, że Rosja nie była reprezentowana na konferencji pokojowej w Wersalu, Niemcy znajdują się dotychczas w stanie wojny z narodem rosyjskim. Pierwszym więc zadaniem prawotłocznego rządu rosyjskiego będzie przystąpienie do zawarcia pokoju z Niemcami na odpowiednich warunkach.

Oficerowie polscy na ulicach Berlina.

Korespondent berliński „Matin'a" telegrafuje: Delegacja polska, do której należą i oficerowie polscy w płaszy mundurowej swobodnie przechadzają się po Berlinie. „Matin'a" ma na względzie delegację, która już opuściła Berlin.

Z powodu pobytu tej delegacji w Berlinie „Matin'a" zauważa: Z jakim uczuciem polacy debatują, jak równi z równymi s tymi, którzy wczoraj jeszcze byli ich panami.

Położenie wśród ukraińców w Kamieniu Podolskim.

Lwów. W Kamieniu Podolskim wśród sztabu generalnego ukraińskiego panuje pechów z powodu ofensywy polskiej w kierunku Żytomierza i Berdyczowa przez Szepetówkę. Ukraińcy obawiają się oskrzydlenia od północy, sądząc, że polacy datą do zajęcia Kijowa i przywrócenia Polski w granicach historycznych. Wojska ukraińskie przygotowały się do obrony na froncie północnym.

O interwencje koalicji.

W sprawie interwencji koalicji na Górnym Śląsku „Kur. Warsz." pisze: Telegramy, otrzymywane w ciągu ostatnich dni od korespondentów pisma i od sędziów urzędowej, donoszą o powzięciu przez najwyższą radę aliantów decydujących nietylko postanowień w sprawie górnośląskiej. Mowa tu jest i o zaprowadzeniu administracji i o wysłaniu wojsk okupacyjnych, ale wszystko to nie ma cechy kategorycznych nakazów urzędowych, które są — widocznie — po wstrzymaniu do wyniku „badań komisyjnych“.

Zbytecznie byłoby wykazywać, jak to niesomniuzasądnie wyrażają, i donoszą, i podlegają oddziaływna na społeczeństwo polskie i opinia publiczną. Ale to nie warstwa aliantów naszych — chociaż pragną przesied uspokojenia — ani nawet rządowi naszymu zbyt wielkiej nie przypiszą troski.

Jakże bowiem tłumaczyć sobie mamy taką najgłośniejszą wiadomość, jak depesza urzędowej sędziów polskiej, donosząca, że Anglija, Francja i Włochy zdecydowane są wysłać swoje pułki na Śląsk, jeżeli Niemcy się na to zgodzą.

Rzecz wprost zdumiewająca! Pochodzenie tej informacji z Hagi drogą na Wiedeń nie wzbudza wprawdzie zaufania i chętnie przypuszczamy, że jest fałszywa; lecz jeśli tak jest, dlaczego polska sędziowa urzędowa podobne brednie ogłasza?

Badz ce bądź, faktem jest, że powołanie postępowania rządów aliantów wytworzą atmosferę, sprzyjającą wszelkiej intrydze. Wskazywana tu jest na sposobność wszechstronne, tylko my jedni z wytrwali rezygnacja — czekamy...

Wojska Denikina w Odessie.

Londyn. Reuter donosi: Wojska Denikina wkroczyły do Odessy po gwałtownej walce z bolszewikami.

Czerwone Niemcy mordują polskich socjalistów.

Warszawa, 25 sierpnia. Jak donoszą z Sosnowca aresztowali Niemcy w Szopienicach trzech członków zarządu Polskiej Partii Socjalistycznej. Po dokonaniu aresztowania, żołnierze Grenzschutzu rzucili się na nich i kałowali (tak długo kolbami, aż skonali pod ranami).

Powstanie republikańskie w Czarnogórze.

Wiedeń. Pisma podają z Zurychu

że w Czarnogórze wybuchło powstanie republikańskie. Siedzibą ruchu jest Cetynia. Oddziały czarnogórskie zamknęły do wyjazdu rezydującego tam reprezentanta.

Do Cetyni i Skutari zostały wysłane wojska koalicyjne.

Wzajemny wioło.

Zajścia między ludowcami a socjalistami.

Zakopane. Na wiecu ludowców który się tu odbył w sali „Morskiego oka" doszło do burzliwych sążeń między ludowcami a socjalistami. Socjalista profesor Muller zaskoził postać Witosa za jego zbyt ścisłe, klasowe stanowisko i za antyżydowskie tendencje pistwotów. Muller przemawiał za uchyleniem się. W czasie jego przemowy jak również w czasie mowy postać Sredniawskiego doszło do ostrych sążeń i awantur, ale nawet groziło to rozbiciem się wiecu.

Zywnienie Europy.

Wiedeń. Dzienniki amerykańskie 4, 24 b. m. donoszą: Hoover uważa swoje zadanie nieopóźnione. Europe w tywności za ukończone. Zywnienie 4 milionów głodzących w Europie będzie dalej prowadzone w ciągu zimy. Zdaniem Hoovera, dalsze zapotrzebowanie Europy w tywności jest kwestią kredytu każdego państwa.

Korzystny zwrot w Paryżu w sprawie Śląska Cieszyńskiego.

Cieszyn. 25 sierpnia. Z Paryża donoszą, że w opinii Konferencji pokojowej zaszedł pomysł dla zwrotu w sprawie Śląska Cieszyńskiego. Decyzja ma sapsać dat, jutro i ma być dla nas korzystna.

Do obalenia wszelkich pretencji przystąpił się w wielkiej mierze wywód Dra Czaplinskiego, najlepszego dnia snawcy atomówk ostrów sko-karwiniańskich, który wykazał niemożliwość wszelkich argumentów. Dowiódł on, jak nieracjonalne jest opieranie się na geologicznych przypuszczeniach co do ewentualnego bogactwa Zagłębia Krakowskiego. Decydująca może być tylko rzeczywista produkcja ołowienia, oparta na niej. Z tego zaś wynika, że Czesi mają węgla więcej, niż Polacy.

Ce się zaś tyczy kolei Koszyko-Bogumińskiej, to ona ma nieporównanie większe znaczenie dla Polski, jako linia komunikacyjna z Górnym Śląskiem na Węgry i Bałkan, niż dla Czechów, dla których przedstawiła tylko kwestje połączenia Morawskiej Ostawy ze Słowacką. Z tego wynika niesłusznie, że jest to sprawa pierwszorzędnej tywności dla Polski.

Zaleszenie wojska bawarskiego.

Berlin. Niemiecki minister obrony krajowej, Noske, przesłał wczoraj, jako przedstawiciel rządu niemieckiego, bawarskiej administracji wojskowej, a bawarski kontyngent wojska wcielili do Reichsheeru. Wobec tego do yeheszasowy bawarski minister wojny ustąpił ze swego stanowiska.

Brak węgla.

Berlin. Vorwärts podaje artykuł o katastrofie komunikacyjnej, będącej następstwem katastrofy węglowej. Pismo rozważa rozporządzenie o przymusowej pracy w kopalniach i podnosi, że taki system nie doprowadzi prawdopodobnie do dobrych wyników. Ze swej strony radzi zaprowadzenie robotników według dokonywanej pracy i według zdolności danego robotnika.

Walki w Bessarabji.

Wiedeń. Telegraphen Compagnie donosi na podstawie rumuńskiego biura prasowego: Wojska rumuńskie podejmują energiczne ofensywy przeciw wojskom oczerwonym w Bessarabji. Wczoraj i dziś wojska bolszewickie zaatakowały nasze posterunki. Ataki odparliśmy wszędzie ogólnie karabinów maszynowych. Bolszewicy usiłowali przekroczyć Dniestr, byli jednak odparci, przyczem wzięliśmy do niewoli 200 jeńców i zdobyliśmy 4 działka.

Kompetencje komisji międzysojuszniczej.

Lion 25 | 8 Komisja międzysojusznicza, która wyjechała z Berlina na Śląsk ma pozaomocniła daleko idące przyprowadzić nietylko śledstwo, w celu ustalenia pochodzenia i przy-

czyn rozruchów, ale będzie także czuwać nad podjęciem pracy w kopalniach i nad przygotowaniem plebiscytu. Rozpocznie ona wreszcie portraktacje, czy nie byłoby wskazaniem w interesie pokoi przyspieszenie terminu okupacji tymczasowej Górnego Śląska przez wojska aliantów.

Straty niemieców.

Sosnowice. 26 sierpnia. W Walkach pod Dąbrówką padło 20 żołnierzy nie nieklich.

Straty Niemców pod Lipnikiem wyniosły w soboty 76 żołnierzy.

Ruch powstania szerszy się gwałtownie w pow. rybakim i na południe od Mysławia.

Powstańcy trzymają się tam dzielnie mimo esalonych wysiłków Grenzschutzu, któremu przysłano na pomoc artylerię.

Odwrót Kołozaka.

Zurich 26 | 8 Armja Kotozaka pod naporem wojsk bolszewickich ewakuuje Omsk, wywołując z miasta iwszystkie rzeczy wartościowe do Irkucka. Japonja zamierza udzielić pomocy Kołozakowi.

Okupacja Nadrańji.

Wiedeń. Esno de Paris donosi: Wilson oświadczył senatorom, że Ameryka będzie musiała utrzymać wojsko w Nadrańji przez lat 15.

Zyski Japonji.

Wiedeń Donoszą z Waszyngtonu: Prezydent Wilson oświadczył w senacie, że Japonja na konferencji pokojowej otrzymała rodzaj swieraschności nad Koreą i częścią Mongolji, co by się było nie stało, gdyby był istniał związek narodów.

Chwila bliźna.

— Figaro donosi: Prezydent republiki nadreńskiej p. Dörten został aresztowany przez Niemców, less na żądanie Anglii go wypuszczono.

— W Libawie wykryto nowy spisek niemiecki przeciw Litwie.

— Wiece kobiet pomszańskich wysłał depeszę do Naczelnika Państwa i ambasady amerykańskiej, żądając uwzględnienia postulatów polskich w sprawie Górnego Śląska.

— W Petersburgu aresztowano 8 holendrów i kilku innych uduosiosiemców, którzy strzegli ariehowów ambasad.

— W Kownie odbyła się demonstracja patriotyczna litewska, tłum wyrażał protest przeciw zachowaniu się francuzów względem Litwy a Niemców na Litwie.

— Rząd litewski zamknął wszystkie biura werbankowe rosyjskie do armji Liewana i Kołozaka.

— Szkieł nowego parlamentu szwedzkiego jest: 39 konserwatystów, 41 liberatów i 31 socjalistów.

— W Bułgarii wybuchły zaburzenia antymonarchiczne.

— Bolszewicy rozpoczęli ostrą walkę ze sjoanistami na Ukrainie.

— W Berlinie tłum uliczny zaleszał oficerów włoskich.

— Ukraińcy zajęli Koziatyr i Berdyczów i idą na Żytomierz.

— Sen. Morgentau przybył do Krakowa.

— Komisja senatu amerykańskiego przysłała Siangtuang Czinom, nie Japonji.

Brak mężczyzn w Europie.

We wszystkich prawie krajach Europy, zwłaszcza w wielkich państwach, liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn. Tak jest już od dawna, chociaż chłopów rodzi się więcej niż dziewcząt; mniej więcej na 100 narodzin dziewcząt przypada 105 narodzin chłopów. Ale wśród mężczyzn panuje większa śmiertelność z powodu większych niebezpieczeństw zawodowych, szostroznej walki o byt, silnego używania alkoholu, większej emigracji i t. d. Przed wojną posiadła Anglija największą nadwyżkę kobiet.

Według spisu ludności z roku 1911 było w Anglii o 1,300,000 więcej kobiet niż mężczyzn. W Niemczech nadwyżka kobiet w roku 1910 wyniosła 845,000, w Rosji 885,000, w Austro - Węgrzech przeszło 500,000.

Z Włoch i Francji niema nowszych obliczeń, ale i w tych krajach liczba kobiet jest większa od liczby mężczyzn. W malej Portugalji nadwyżka kobiet wyniosła — 124,000, w Danji — 83,000, w Holandji — 64,000, w Belgji — 44,000. Natomiast przed wojną miała Rumunja nadwyżkę mężczyzn

nad kobietami — w liczbie 98,000, Serbja w liczbie — 95,000, Bułgaria — 75,000, Grecja — 17,000.

Ogółem męska ludność Europy mniejsza jest od żeńskiej o 5 do 6 milionów. Po wojnie stosunek ten jeszcze się pogorszy i to co najmniej w dwójnasób.

Stany Zjednoczone mają około 2 milionów więcej mężczyzn niż kobiet. Kanada — 132,000, w Indjach wschodnich liczba mężczyzn jest o 5 i pół miliona większa od liczby kobiet, w Australji — o 230,000 przy ludności, wynoszącej 4 i pół miliona.

Śmierć głodowa.

Śmierć głodowa może być następstwem albo zupełnego odjęcia ośmowielkowi pokarmów, albo też może być wywołana dłuższą trwającą niedostatecznym odżywianiem ustroju.

O ile przypadki pierwsze należą do zdarzeń wyjątkowych, możliwych np. u robitków na morzu, zagpanych górników, wreszcie u obywateli, o tyle przypadki śmierci wskutek niedostatecznego odżywiania u stroju są niestety częste i i sykuja nieraz suaszanie sądowno lekarskie.

Odporność na głód należy w pierwszym rzędzie do tego, czy demum ołowielkowi odjęto obok pokarmów także nooje.

Pozatem należy ona od stanu zdrowia, siły, odżywienia i usposobienia osoby głodzącej, wreszcie należy ona od wieku. Podczas gdy dzieci są bardzo wrażliwe na głód, to natomiast starcy mają być wytrzymali na głód i odporni. Tymczasem statystyczne dane z czasów wielkiej wojny, stwierdzają bezwzględnie w stosunku do ogólnej śmiertelności, wielki wzrost liczby śmierci starców, liczących ponad 60 lat życia, który należy połotyć na karb skałego i nieodpowiedniego odżywiania się.

Odczośne spostrzeżenia pouczyły, że dorodzi umierają po zupełnym odjęciu stałych i płynnych pokarmów po tygodniu, dzieci po 8—4 dniach, natomiast odjęcie samych tylko stałych pokarmów przetrzymywali ładnie dorodzi do 40 dni.

Objawy głodzenia polegają zrazu na uogólniejącej się osłabieniu, potem na uczuciu głodu; po upływie pierwszej doby zjawia się uczucie gołocenia w śródgrudku i nudności. Trwała śluzoczwą pokrywa szybko żółta, a ciężar ciała spada; rychieł ustaje w działaniu kału; smażniejsza się ilość oddawanego moczu (jeżeli dowóz płynowy był wstrzymanym); wreszcie pojawiają się upadki siły, majaszenie i wśród śpiączki śmierć.

KRONIKA

— Komitet „Dnia ubogiej Działu" za pośrednictwem „Gońca" prosi wszystkie osoby biorące udział w zorganizowaniu zabawy i sprzedaży znaczka, aby zechciały przybyć na zebranie w piątek 29 b. m. o godz. 4 po poł. do biura Komitetu (Kościuszki 16).

— O porządek sanitarny w mieście. Urząd lekarza miejskiego przeprowadził rejestrację firm i fabryk wyrabiających produkty spożywcze, a także wszystkich sklepów sprzedających takowe.

Rejestracja owa potrzebna była do prawidłowego przeprowadzenia kontroli nad tak ważkami dla zdrowia ludzkiego składkami i teplem tajnej sprzedaży artykułów tywnościowych, które to zwykle odbywa się w sposób wiele niehygieniczny.

Oprócz wyżej wymienionych kategorii, zostali zarejestrowani fryzjerzy i składki starych sumat i kupie, te ostatnie ze względu na ogólną zdrowotność naszego miasta.

Od przysłego tygodnia lekarz miejski wraz z opiekunami i przedstawicielami policji sąmą się sprawdzaniem porządków sanitarnych w domach, gdyż takowe przedstawiają duzo do tywienia.

To też byłoby bardzo pożądanym, żeby ogół nasz zechciał zrozumieć gareszole, że ezystuje jest ogółem w walce z chorobami szakaśkami i nie abędajmy w dobrych warunkach sanitarnych higienicznych miasta i szakaśki utyskiwać na nieporządku w sąsiadów, dobrze obejrzał się na swój żął własny.

TOW. AKC. HANDLOWO PRZEMYSŁOWE

„L. J. BORKOWSKI”

Oddział w Częstochowie.

SKŁAD UL. PIOTROWSKA 2. TELEFON 75. BIURO UL. PANNY MARJI 14:
POLECA ZE SKŁADU: Smar do wozów — Olej gazowy do motorów (ropa)
 Arleje maszynowe i cylindrowy — Waseline — Asfalt — Azbest w
 arkuszach — Smołą dachową — Papę — Gwoździe — Żelazo han-
 dlowe — Belki żelazne — Blachę dachową czarną i pocynkowaną
 Stal amerykańską — Wiaderka pocynkowane — Grabie — Widły
 Szpadle — Łopaty — Kilofy i t. p.

Krwawe zaburzenia uliczne

2 ofiary wystrzału: jeden zabity drugi ranny

W dniu wczorajszym około godz. 10 rano przed urzędem powiatowym zgromadziły się wielkie tłumy robotników, którzy już trzech tygodni pomawiali się pracy, w celu domagania się zapomóg żywnościowych i rychłego rozpoczęcia pracy.

Do zgromadzonych przemówił z balkonu kierownik państwowego Urzędu pośrednictwa pracy p. Zebrowski, nawołując do spokojnego rozpoczęcia się zgromadzonych, bowiem władze państwowe zgodziły się na wydawanie zapomóg pieniężnych, które wydawane będą od poniedziałku.

Następnie przemawiał na ulicy komendant policji p. Belina Pratomski, zapewniając robotników, że w najbliższym czasie bezrobotni otrzymają zapomogi i wywołując do rozpoczęcia.

Zgromadzonych robotników nie uspokoiły przemowy. W tłumie odezwali się okrzyki niezadowolenia, a niektórzy poszli łamać płot i gwałtem przedzierali się do powiatu.

Wówczas policja dała kilkanaście wystrzałów w górę na postrach.

Robotnicy wzięwszy ranę, rzucili się na ziemię. Skoro jednak się przekonali że policja strzela do góry, znów poszli etakować powiat. Posypali się nowe wystrzały, których wynikiem było ciężkie zranienie w głowę przechodzącego z księżką melnikową stróża domu, ul. (Kościuski 24). Jaka Bobrowskiego, który smarł w szpitalu Panny Marji o godz. 2 po południu oraz lekkie zranienie od rękostu jednego z robotników F. Mickiewicza ul. św. Rocha 62.

Robotnicy słysząc jak i widząc rannych rozbiegli się natychmiast. Kilku opornych aresztowało policję.

Jak dowiadujemy się z urzędu powiatowego jedna z kobiet widziała jak z okna przeciwnego domu jakieś indywidualum cywilnie strzelało z rewolwera. Zeznanie to potwierdził oficer armii Hallera p. Matusewski, który był naczynym świadkiem zajścia.

Wyjątk z okazji kula potwierdza zeznanie, bowiem okazuje się, że kula pochodziła z rewolwera starszego systemu, jakich policja nie posiada wcale, oprócz przechodzącego s góry w tylną część głowy.

Zarządca nowiśa u mieszkańców przeciwnego kamienicy nie dała żadnych pozytywnych rezultatów.

Po rozpoczęciu się robotników do komisarza rządu udała się delegacja robotnicza złożona z sekretarza Rady robotniczej Wolniaka (Jadego) Sikory i Konstantego Marsieles, którzy oskarżali się na kierownika urzędu pośrednictwa pracy, że opieszale prowadzi pracę.

P. komisarz Chrzastowski oświadczył delegatom, że wczoraj otrzymałno z Warszawy odpowiedź na żądanie wysłaną przez p. J. Kraszewskiego i pos. (Piekarskiego) zezwalającą na wydawanie wsparć w gotówce.

Pieniądże na zapomogi w sumie 200,000 mk. nadeszły już do Częstochwy.

P. Zebrowski zaś został od soboty uwolniony z sąmowanego stanowiska z rozporządzenia ministerjum pracy.

Odezwa do ludności m. Częstochowy.

W chwili, gdy leje się polska krew na Śląsk i trzeba, aby cały naród był zjednoczony, dziś tłum, złożony przeszło z 2,000 ludzi, zebrał się niespodziewanie przed Urzędem Powiatowym i tu demonstrując, usiłował wtargnąć do wnętrza. Przemowy i ostrzeżenia pozostawały bez skutku, a gdy w końcu tłum przemocą już wdzierał się do wnętrza, na rozkaz Naczelnika Policji policja dla odstraszenia dała kilkanaście strzałów karabinowych w górę. W tym samym czasie padły także strzały rewolwerowe, od jednego z których śmiertelnie ugodzony został jeden z manifestantów w głowę. W sprawie tej natychmiast kazetem wdro

żył śledztwo.

Ostrzegając jeszcze raz ludność z powodu stanu wyjątkowego i sądów doraźnych przed tłumem zgromadzeniem się i manifestowaniem, co niestety, mogłoby przynieść tak pożądaną korzyść dla odwiecznego wroga, zwracam się z prośbą do uświadomionych robotników, aby w tej tak ciężkiej chwili dla narodu Polskiego, gdy w sąsiedztwie leje się bratnia krew Ślązaków, wpływali uspakajając na swoje towarzyszy, ze swej strony zaś za pewno, że staratem się i staram usilnie o jak najszybsze okazanie pomocy bezrobotnym.

Częstochowa, d. 27 sierpnia 1919. powiat Częstochowski
ST. CHRZĄSTOWSKI.

Ofiary

Na Komitet niesienia Doraźnej Pomocy powstańcom na Górnym Śląsku.

Złożone w Redakcji „Gońca Częst.”
 Dobrowolna składka robotników oddała wiele-pięcie inicjatywy N. Z. R. wpłacono w markach:
 Pankowski Jan m. 10, Zuchowicz Sylwester 10, Kolassewski Jan 5, Langer Konstanty 8, Golasa Franciszek 8, Porebski Jan 2, Nowicki Ludwik 2, Widurski 5, Bryk Ignacy 3, Mastalski Antoni 4, Stalski Adam 5, Psonka Stanisław 2, Pawlik Władysław 1, Powaska Wojciech 4, Doboss Antoni 4, Wyderka Jan 4, Kasimierszyk Jan 5, Olosk Antoni 2, Kaminski Władysław 1, Wigokowski Jan 2, Wolski Franciszek 1, Gilbowski Wawrzyniec 1, Zaleski Tomasz 2

ny i że walczył 4 lata na wojnie—siępacze niemieccy dali kilka strzałów kładąc go trupem na miejscu.

Gdy na takie gwałty i okrucieństwa grenzschutzu zaprotztowała nawet policja, odwołując się do rzędu niemieckiego, to grenzschutz oświadczył, że go rząd niemiecki nie nie obchodzi, bo oni robią wszystko na własną rękę, gdyż znajdują się na ziemi nieprzyjacielskiej.

— **Lektora tabców.**
 Z dniem 1 września br. nauczyciel tańców p. Kasimiers Kostecki b. art. bal. teatr. rząd. warszawsk. rozpozna lektora tańców, w lokalu Stowarz. Aleja 1, 9.

— **Zapisy na pożyczkę państwową.**
 Zapisy na 3 proc. oblig. skarbu polsk. w Banku Handlowym w Warszawie oddała w Częstochowie w d. 22 8 1919 roku: 8 osób miejscowych rb. 800.

W chwili, gdy leje się polska krew na Śląsk i trzeba, aby cały naród był zjednoczony, dziś tłum, złożony przeszło z 2,000 ludzi, zebrał się niespodziewanie przed Urzędem Powiatowym i tu demonstrując, usiłował wtargnąć do wnętrza. Przemowy i ostrzeżenia pozostawały bez skutku, a gdy w końcu tłum przemocą już wdzierał się do wnętrza, na rozkaz Naczelnika Policji policja dla odstraszenia dała kilkanaście strzałów karabinowych w górę. W tym samym czasie padły także strzały rewolwerowe, od jednego z których śmiertelnie ugodzony został jeden z manifestantów w głowę. W sprawie tej natychmiast kazetem wdro

Marzec Józef 2, Kacmarek Adam 2, Salek Franciszek 2, Beim-Teofil 2, Bak Tomasz 1, Kucia Andrzej 1, Słepień Józef 1, Piotrowski Stanisław 1, Musalski Józef 2, Gała Piotr 1, Mięgos Piotr 1, Boreczuch Walenty m. 1, Słomski Franciszek m. 5, Fidor Władysław 2 m., Maryniak Wincenty 2 m., Masieliak Ludwik 1 m. Jastrząb Andrzej 1 m. Chrzanoski Wincenty 2 m. Marusszek Antoni 3 m. Wosia Franciszek 3 m. Szymanek Jan 2 m. Pato Michał 5 m. Kusaj Antoni 2 m. Pięga Andrzej 2 m. Macharynski Jan 2 m. Jamrozik Michał 1 m. Kimla Franciszek 5 m. (Krupa Antoni 2 m. Kulik Teodor 4 m. Radecki Szepepa 5 m. Sodo Kasimiers 1 m. Bobok Franciszek 4 m. Brzeski Kasimiers 2 m. Sosnowski Stanisław 5 m. Krawczyk Józef 8 m. Daniel Antoni 2 m. Nikoli Wacław 2 m. Gała Józef 2 m. Radecki Idrisi 2 m. Muział Paweł 2 m. Szoja Jan 5 m. Szapala Jan 5 m. Petke Juljan 5 m. Złocki Stanisław 2 m. Jaskiewicz Franciszek 5 m. Wojcik Antoni 5 m. Złocki Wincenty 5 m. Soliński Michał 4 m. Woźniński Leon 5 m. Jasnowski Antoni 5 m. Sekula Paweł 5 m. Zaręba Teofil 5 m. Bernat Franciszek 2 m. Osiński Marjan 5 m. Chmura Jan 5 m., Cichecki Tomasz 8 m. Klimasiński Bolesław 4 m. Gtur Dominik 10 m. Baran 5 m. Banasiak Tomasz 1 m. Binkowski Konstanty 1 m. Kasinski Stanisław 2 m. Prochoń Wojciech 1 m. Kneis Józef 1 m. Kosiol Jan 1 m. Fikalski Stanisław 1 m. Doboss 2 m., Szopa 3 m., Kolanowski Franc. 5 m., Raśnicki Antoni 5 m. Sobczyk Wojciech 2 m., Kowalik Władysław 3 m. Rusowski Konstanty 2 m. Kasimierski Jan 2 m., Piekacz Andrzej 2 m., Sokolowski Józef 5 m., Daniel Stanisław 3 m., Samal Franciszek 3 m. Krepa Stanisław 2 m. Oksyppski Antoni 2 m. Nowak Jan 2 m. Krupa Jan 3 m. Zarębski Franciszek 3 m. Lata Paweł 3 m. Wilk Antoni 3 m. Liś Szepepa 1 m. Baehas Jan 5 m. Krawczyk Aleksander 1 m. Siewior Stanisław 5 m. Dudak Ignacy 1 m. Sitek Antoni 3 m. Rasakowski Stefan 5 m. Galarzdzik Władysław 5 m. Ożarowski Antoni 1 m. Lata Józef 8 m. Kalota Antoni 2 m. Krawczyk Wawrzyniec 2 m. Latosz Florjan 3 m. Korzoń Wawrzyniec 1 m. Stręczyński Wojciech 1 m., Skorek Kona 2 m., Jelonk Andrzej 1 m. Pędzik Jan 1 m. Krawczyk Antoni 5 m., Chojnóg Ignacy 5 m. Porziński Paweł 5 m. Bartocha Władysław 3 m. Olsz Jan 3 m. Lis Piotr 8 m. Hofman Franc. 2 m. Marliński Ignacy 3 m. Koszowski Karol 3 m. Palasz 3 m. Zurawski Wojciech 2 m. Drózd Wawrzyniec 3 m. Jankowski Feliks 2 m. Spiewak Józef 3 m. Turak 3 m. Kosmala Andrzej 2 m. Agnieszka Leon 8 m. Magiera Hipolit 3 m. Podolski Czesław 3 m. Niglas Wojc. 3 m. Langier 3 m. Leszczyński 2 m. Leszczyński 1 m. Wiekowski Jan 3 m. Loszyski Feliks 3 m. Pasowski Antoni 5 m. Rarnin Andrzej 5 m. Jacobson 15 m. Ortońburgier A. 10 m. Lonecki St. 10 m., Haladás Mr. 10 m., Zają J. 10 m. Wygrzyn A. 10 m. Polowski J. 10 m., Parniak S. 5 m., Grot K. 5 m., Szydła J. 5 m. Masiał Aa 5 m. Kacmarek M. 5 m., Kindsora Aa. 7 m., Szrajber An. 7 m., Wrabel T. 5 m., Krystalski A. 5 m., Herman R. 5 m., Palka K. 5 m., Jakubowski J. 5 m. Krupa J. 1 m., Mitek W. 2 m., Hojecki F. 3 m., Giesielski M. 5 m., Kaszowski J. 3 m., Stapiński J. 2 m., Miasowski J. 5 m., Cebula S. 5 m., Stajczak J. 5 m., Buła F. 2 m., Kaim F. 2 m., Tomasz Jan 2 m. Kuras M. 2 m., Lang T. 2 m. Marynowski R. 2 m. Szepepanek A. 1 m. Komendercki Jan 5 m., Pasty W. 3 m. Ptak J. 2 m., Białek W. 2 m., Moskwa W. 2 m., Bukaczes Aa. 1 m., Wojtasowski A. 2 m., Bakalasz M. 1 m., Duda J. 2 m., Gamera K. 1 m., Giałk St. 2 m., Michon J. 3 m., Chładowicz Ad. 2 m., Maleszewski Ad. 2 m., Sobczyk St. 2 m., Soltysiak St. 2 m., Soltysiak And. 2 m., Piatas Sa. 2 m., Kopa Piotr 2 m., Opis Jan 2 m., Burdosa Jak. 2 m., Maciej J. 4 m. 50 fen., Kaniś P. 6 m., Nocoń K. 2 m., Kufal Ant. 1 m. Sankowski W. 1 m., Hłobowski J. 1 m. Giedlicki A. 1 m., Majkski J. 4 m., Zdobychowicz K. 1 m., Markiewicz R. 1 m., Zachowicz J. 1 m., Pindak J. 2 m., Smieta W. 1 m., Kobielski T. 1 m., Kamaryk J. 1 m., Szopa L. 2 m., Kopeyski W. 5 m., Bis K. 5 m., Fikiał Jan 5 m., Zymak W. 1 m., Skorek P. 2 m.

Zrzeszenie kobiet na Ost. Grossu 500 mk. Związek kucharzów 460 m. Jaworski 10 m. B. eia Skalscy 100 m. Józef Parczyński 50 m., Jan Jaska 5 m., Wojciech Tomasi—młyn „Regina” 100 m.

Sekcja Kulturalna Oświatowa przy radzie robotniczej na Ost. Grossu składa preses p. Stawka 1927 mk. i 148 koron.

Następujące ofiary złożone w p. Blasiakowskiej: sebrane przez robotników fabryki szpatek 675 m. 5 f., Stowarzyszenie spółdzielców „Postęp” 100 m., od ks. XX. 50 m. p. Ditwold 15 rb., dr. Kasinski 30 m., sebr. przez ks. Kneblewskiego 650 m. i 485 rb.

Na wojsko polskie.
 Jadwiga Grajcz 15 mk.

Pracimy o regulowanie prawniczy.

Nowe rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych. Minister spraw wewnętrznych wydał rozporządzenie, na mocy którego spożywanie jadła i napojów w restauracjach wszystkich kategorii dozwolone jest jedynie w sali ogólnej z wyłączeniem t. zw. oddzielnych gabinetów.

Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia ulegną karze więzienia do 3 miesięcy bez zmiany na grzywnę.

„Wielka próba Sejmu.” Pod pow. tytułem wyszło z druku nakładem Komisji Polskich Związków ziemskich dziełko Jana Lutostawskiego, zawierające przegląd i rozbiór głosów prasy stołecznej o uchwaleniu rolniej oraz krytykę uchwały rolniej Sejmu.

Niestosowne wybryki. „Kurjer Zagłębia” donosi z Sosnowca: Rozmaicy osobnicy próżniący i wajesający się po ulicach wywołują niepożądane ekscesy na ulicach naszego miasta, pobudzając Ślązaków i żołnierzy do straszenia kupców i przechodniów żydów, którzy z tego powodu alarmują władze bezpieczeństwa i zamknięją w obawie gwałtów swe sklepy.

Należałoby zwrócić uwagę na tych osobników, co uczyni zapewne nasza energiczna policja wszelkie bowiem zajścia i ekscesy są dziś niedopuszczalne, a terroryzowanie części ludności przez głupców jest conajmniej niewłaściwe.

Sprawozdanie z koncertu na Ostatnim Groszu. Dnia 16 b. m. staniem Zrzeszenia Kobieta na Ostatnim Groszu odbył się koncert w lokalu Rady Robotniczej.

W koncercie łaskawy udział przyjęli: znakomity piosenkarz polski, p. Edw. Mąkosza, młody utalentowany skrzypek, p. Tadeusz Smuga, panna Stefanja Siczekówna, obdarzona pięknym głosem, nastrojono deklamowała ty pp. Janina Szmidłówna i M. Uljańska, kapral armii gen. Hallera, pan Aleksander Panas, znakomity śpiewak i humorysta oraz pan Wiktor Szajkiewicz, świetny monologista. Artyściom z powodzeniem akompaniowali: p. A. Polzeniuszowa, p. Edw. Mąkosza i p. Bronisław Smuga.

Koncert udał się znakomicie, za co też wyrazi serdecznego podziękowania łaskawym artystom w imieniu Zrzeszenia kobiet na Ostatnim Groszu składają przewodnicząca: Marja Widerowa i Sekretarka: A. Polzeniu szowa.

Calkowity dochód z koncertu t. j. mk. 500. Zrzeszenie kobiet na Ostatnim Groszu składa w Redakcji „Gońca Częstochowskiego” dla Górnego Śląska.

Zawiadomienie o zabawie dziecięcej. W celu przyjęcia z pomocą rodakom naszym na Górnym Śląsku, Zrzeszenie Kobieta na Ostatnim Groszu urządzi w dniu 31 b. m. „Zabawę Dziecięcą” na program której złożą się: gry, pochody, śpiewy i fantowa loteria.

Początek zabawy o godz. 3-ej po południu. Zabawa odbędzie się częściowo w lokalu Rady Robotniczej, częściowo na dziedzińcu.

Cena biletu wejścia 1 marka. Bilety sprzedawane będą na miejscu.

Co opowiadają powstańcy z Górnego Śląska?

Jeden z powstańców Górnosląskich przybyły do Częstochowy, p. Dominik Wittek, nadesłał do Redakcji naszego pisma obszerny opis wypadków na Górnym Śląsku, z którego podajemy poniższe wyjątki:

Gdy po bohaterkiej walce powstańcy z powodu braku amunicji musieli ustąpić przed przemocą, bandy grenzschutzu dokonały masowych aresztowań i gwałtów nad kobietami i dziećmi, które wieszano za ręce na drzewach i kazano im krzyczeć: „Niech żyje grenzschutz i Niemcy!” W Za brzu, pomimo że ludność zachowywała się zupełnie spokojnie strzelano na ulicach do przechodniów i do okien domów. W ten sposób zastrzelono 7 osób. Jeden z liczby zastrzelonych, nazwiskiem Heir, był urzędnikiem niemieckim. Trafiła go kula wówczas, gdy chciał okno przymknąć. Innego znów, Reichela, wywieziono z mieszkania i domagano się wydania broni. Kiedy się zaś odezwał, że jest niewin-

Teatr „PARYSKI”

ul. Panny Marji Nr. 19

PROGRAM

od wtorku 26 do piątku 29 Sierpnia r. b.

Musyka Sektetu Artystycznego pod dyktando **p. Jerzego Bursika** b. dyrektora orkiestry w Zakopanem.

Pomimo kosztownej dzierżawy obrazu ceny miejsc niepodwyższone.

Teatr „ODEON”

ul. Panny Marji 27.

PROGRAM:

od wtorku 26-go do piątku 29-go Sierpnia r. b.

Bufolet cukierniczy przy teatrze.

Dla młodzieży wejście wzbronione.

Ceny miejsc zwykłe.

Szał Miłości

Wybitny amerykański dramat w 5-ciu wielkich aktach wykonany przez artystów Nowo-Jorskich wytwórni Br. Pathe w Paryżu

1. Wypadek samochodowy. 2. Miodowy miesiąc. 3. Ten trzeci. 4. Nowoczesny Otel. 5. Amerykański pojedynek.

Nad program: Dziennik Pathé w Paryżu № 3. Wyjazd Wojsk Generała Hallera z Francji

Szczeście pani Julji

Dramat życiowy w 5-ciu aktach w wykonaniu wybitnych artystów duńskich.

NAD PROGRAM

RYWALE

(Oryginalny dramat amerykański).

ANONS: Słynna polska gwiazda kinematograficzna **POLA NEGRI** wkrótce ukaze się w najnowszym dramacie życiowym „Dzieje mężatki”.

Dr. Stefan Purski
choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć 8—11, 3—7
KILIŃSKIEGO 5.

DOKTOR
Józef Kluczewski
b. ordynator uniw. ginekolog, kliniki w Kazaniu
choroby wewnętrzne i kobiece:
PRZYJMUJE:
ul. Panny Marji Nr. 22, od godz. 5—7 wiecz.

Dr. K. Kujawa
Choroby płuc i serca.
ul. Kościuski (Teatralna) 37 m. 2.
Przyjmuje od 8—5.

DOKTOR
W. K a h i
Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje od 1 do 4.
ul. Dąbrowskiego (Szkoła) 5 II pięć.

Doktor med.
E. Petrykat
b. lekarz kliniki Prof. LESSENA
Choroby skórne i weneryczne.
przyjmuje od 8—10 rano i od 3—7 godz. wiecz.
w Częstochowie.
ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkoła) 6 I piętro

Lekarz-Dentysta
Artur Broniatowski
ul. Panny Marji Nr. 8 (I Aleja)
Przyjmuje codziennie od godziny 9—1
3—7 wiecz.

Wpróbowany środek przeciw reumatyzmowi itp. 600m
Expeller Częstochowski
z węgla iasnopórka
wyrobu apteczki A. WŁOBIŃSKIEGO
Zgodz. wyrobie.

Dr. TOMASZEWSKI
III ALEJA Nr. 60.
p o w r o c i l i
Choroby wewnętrzne, kobiece i dziecięce.
Przyjmuje od 9—12 i 4—7.

Dom Handlowy
Zdzisław Ryłski
Częstochowa, II Aleja 29
Składy - Krakowska 40.
Telefony: biura 1-85
Składów 1-87

Płytki terakotowe (do wykładania podłóg, ścian i bram) smar do wozów, Tevotte'a, smoła, papa, karbolinum, masa klejowa (klebemasse) i pak, cegła ogniotrwała (wytrzymująca temperaturę do 1790 st. C.) i budowlana, oleje mineralne (cylindrowy, maszynowe i gazowy) cement, wapno, dachówki **stałe na składzie.**

BIURO TECHNICZNE „PROMIEN”
II Aleja 30. Telefon 24.

Wykrywa instalacje (świetlenia, przenoszenia siły i przyłączenia do sieci miejskiej). Posiada na składzie: żyrodymy, lampy biurowe, słotowe, buduarowe, wszelkie artykuły elektrotechniczne, motory, dynamometry, pasy i smary. Smary sprzedaje się począwszy od funta.

Klasyczna Szkoła Tańców K. KOSTECKIEGO
b. art. bal. Teatr. Rząd. Warszawy.

Zawieszam W. P., że lekcje wykładane w kompletach, rozpoczynają się z dniem 2 Września, Zapisy przyjmuje codz. od 10—12 i od 8—6 wiecz. w lokalu Stow. I Aleja 9. Lekcje ogólne w Czwartki, Niedziele i Święta. Lekcje wykładowe we wtorki i piątki. Początek od godz. 7-jej wieczorem. — — — — —
Udziałem specjalne lekcje w zakładach sukownych.

Duże przedsiębiorstwo w Częstochowie peszukuje możliwie od zaraz **rutynowanego buchaltera.**

Szczegółowe oferty wraz z opisem świadectw i podaniem warunków skierować do Adm. „Gońca” sub. „B. P.”

W gimnazjum żeńskim
M. SŁOWIKOWSKIEJ
Kościuski 24.

Egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczną się d. 28 b. m., zapisy od 15-go b. m., lekcje dnia 1 września.

Szkoła froebliowska
oraz Kursa Ochroniarskie
Stanisławy Ligezówny
w Częstochowie, ul. Kościuski 9
Zapisy od 16 Sierpnia w godz. od 9-12 i od 3—5 po południu. Egzaminy wstępne 1 i 2 Września, a początek lekcji 3-go Września.

O fotografię, przedstawiającą zniszczenie wojenne na ziemiach Polski.

Główny Urząd Likwidacyjny zamierza wydać w języku francuskim ilustrowaną pracę, przedstawiającą straty wojenne na ziemiach Polski.

Na wydawnictwo złożą się następujące działy: 1) zniszczenie gleby, zasiewów, lasów; 2) masowe zniszczenie w budynkach miast i wsi; 3) zniszczenie i uszkodzenie dzieł sztuki, jako to kościołów, zamków, pałaców, gmachów publicznych, pomników, muzeów, zbiorów, dzwonnów i t. p.; 4) zniszczenie budynków fabrycznych i kopalni; 5) warsztatów i budynków kolejowych, mostów, toru i taboru; 6) innych środków komunikacyjnych; 7) przynusowa ewakuacja ludności do Rosji i wypływ robotników polskich do Niemiec; 8) obrzkiędzy wśród ludności.

Prosi się osoby prywatne i instytucje, posiadające fotografie do wyżej wymienionych działów, aby zechciały przysłać je w najbliższym czasie do Głównego Urzędu Likwidacyjnego (Sekcja II-ga), Warszawa, Foksal 3, z napisem na odwrotnej stronie fotografii, co dana fotografia przedstawia i kto robił zdjęcie oraz z datą zniszczenia. Wzajemnie jest nadawanie fotografii zniszczonych budowli i dzieł sztuki przed i po ich zniszczeniu.

Fotografie na żądanie mogą być przesyłającym zwrocone.

Zemierzone wydawnictwo służyć ma sprawie zainteresowania obcych strzałami Polski.

Poszukuje się do wynajęcia
zazaz lub od 1-go do 6-u do 10-u lokali po 2 lub 3 pokoje z kuchnią w cbrębie ulic Dojazd, Aleja II lub Kłociuski. Oferty proszę zgłaszać do biura Naczelnika Dyktansu 8-go Drg. Zel Parst. przy ul. Kościuski 82.

Rozporządzenie obowiązujące.
Na zasadzie art. 2-go punktu f. ustawy z dnia 25 Lipca 1919 r. w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny i na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 Sierpnia 1919 r. zarządzam co następuje: Spożywanie jada i napojów w restauracjach wszystkich kategorii dozwolone jest jedynie w sali ogólnej z wyłączeniem t. zw. oddzielnych gabinetów.

Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia ulegną karze więzienia do 3-ich miesięcy bez zmiany na grzywnę.

Minister Spraw Wewnętrznych
(-) S. WOJCIECHOWSKI.
Warszawa, dnia 22 sierpnia 1919 r.

Odlewnia żelaza i emaljeria
Tow. Akc. „Isnoskoff & Co” były „Wulkan” poszukuje niezwłocznie odpowiedzialnego magazyniera i urzędnika cechowego, obeznanego z prowadzeniem tabeli, to jest obliczaniem zarobków i przyjmowaniem produkcji. Reflektanci zechcą zgłaszać się z piśmiennymi ofertami do Administracji fabryki.

OGŁOSZENIE.
Częstochowski Urząd Sanitarno-Obczyajowy podaje do wiadomości ogólnej, że z dniem 1-go września r. b. przy szpitalu dla wenerycznych chorych ul. Wieluńska 56, zostaje otwarta przychodnia dla chorób skórnych, wenerycznych i kobiecych.

Przyjęcia odbywają się bezpłatnie tymczasowo w poniedziałki i środy dla mężczyzn od 10 do 12-jej, w piątki zaś dla kobiet od godz. 10 do 12-jej.

Naczelnym Lekarzem Urzędu Sanitarno-Obczyajowego
W. PETRYKAT.

W dniu dzisiejszym
zostały znalezione pieniądze na Nowym Rynku które prawy właściciel może odebrać za udowodnieniem w II komisariacie ul. Krakowska № 15.

Potrzebny uczciwy chłopiec do roznoszenia „Gońca” zafaz

Zakład stolarski Bolesława Rotkowskiego II Aleja 24 został otwarty. Przyjmujemy roboty w zakresie stolarskim jako to meble, urządzenia szkół, meble, składów apteczny, b. budowl. zamiana mebli, odstawianie, pakowanie i reperacja 2270—	Akuszerka H. Bednarska przyjmuje panie i samowojenia na miesiąc i na wyjazd dyskretnie ul. Cienna Nr. 31.
Zginął kwit Ion bardu Kasy Post. Oszczędn. Nr. 44901.	Na maszynach szkółka pisania, wykłady pisma piękne, stenografii, buchalterji, korespondencji, Kościuski 22, Nowicka 1400—
Student 5 semestru polonista poszukuje pomocy nauczyciela Oferty sub Z.	Maszynistka poszukuje posady Wiad. ul. Panny Marji 73 m. 7
	Potrzebnyj stróż II Aleja 39. 2258-